

Råderum til budget 2024 – 2027

Dette notat skal medvirke til at skabe viden og indsigt forud for de kommende budgetdrøftelser for Kultur-, Fritids- og Sundhedsudvalget. Notatet indeholder dels en beskrivelse af udvalgets andel af budgetstrategien for 2023 – 2029, en oversigt over besluttede forslag til budgetbesparelser for 2024 - 2027, forvaltningens uddybning af de tidligere drøftede områder (Kultur- og Fritidsområdet primært). Uddybningen indeholder ikke nye informationer, der er tale om materiale, der tidligere er fremlagt på udvalgets møder. Derudover er der en konkretisering af Sundhedsrådets placering jf. data fra Danmarks Statistik. Gennemgangen vil kunne medvirke som grundlag for yderligere konkretisering af råderumsbeskrivelser til budget 2024 – 2027.

Budgetstrategi 2023 - 2029

I forbindelse med budget 2023 – 2026 blev der besluttet en budgetstrategi for 2023 – 2029, hvoraf der fremgår 2 indsatser indenfor udvalgets område. Med godkendelse af budgetstrategien skal Kultur-, Fritids- og Sundhedsudvalget finde besparelser svarende til det indregnede beløb for områderne. Budgetstrategien indeholder følgende:

Budgetstrategi 2023 - 2029

(mio. kr.)	2023	2024	2025	2026	2027
Kultur- og Fritidsområdet	0,5	1,0	1,5	2,0	2,0
Analyse Tandplejen og Biblioteket	0,4	0,5	1,0	2,0	2,0

Kultur-, Fritids- og Sundhedsudvalget besluttede på møde, den 7. juni 2023 at følgende forslag skal indgå i det videre arbejde med budget 2024 i forhold til at udmønte budgetstrategien:

Budgetstrategi for Kultur og Fritidsområdet

Nettoudgift (1.000 kr.)	2024	2025	2026	2027
Fritidsrådets Start- og Udviklingspulje	-100	-100	-100	-100
Lokaletilskud – Folkeoplysende foreninger	-100	-100	-100	-100
Mål-, Net- og Kridtpuljen – Folkeoplysende foreninger	-100	-100	-100	-100
Opera i Rebild	0	-50	-150	-250
Kulturrådets pulje til løbende kulturelle aktiviteter	-28	-28	-28	-28
Kulturrådets udviklingspulje	-72	-72	-72	-72
Udarbejdelse af ny tilskudsmodel; Lokalhistoriske arkiver	-8	-8	-8	-8
Projektpulje til landsbyer med opland	-50	-50	-50	-50
Tilskud til forsamlingshuse	-12	-12	-12	-12
Tilskud til Frivilligcenter Rebild	0	-50	-100	-150
Tovholderfunktionen – Rebild Ungeråd	-30	-30	-30	-30
Total	-500	-600	-750	-900

Budgetstrategi for Sundhedsområdet – Analyse af Tandplejen og Biblioteket

Nettoudgift (1000 kr.)	2024	2025	2026	2027
Nedlæggelse af undervisning i tandsundhed	-100	-100	-100	-100
Total	-100	-100	-100	-100

Beskrivelse af ovenstående elementer fremgår af budgetmaterialet fremlagt i forbindelse med udvalgets møde, den 7. juni 2023.

Råderum Kultur- og Fritidsområdet for 2024 – 2027

Kultur-, Fritids- og Sundhedsudvalget har på forårets møder, den 8. februar 2023 og 15. marts 2023 drøftet områdernes økonomi, som vil kunne indgå i en fremtidig drøftelse af Rebild Kommunes budgetudfordringer.

Dette afsnit indeholder forvaltningens uddybende beskrivelser af de områder, der tidligere er fremlagt. Der er ikke udarbejdet særskilt råderumsbeskrivelser.

Puljer indenfor Kultur- og fritidsområdet

Der findes en række puljer indenfor Kultur- og fritidsområdet der administreres af de nedsatte råd og nævn. Udvalget fik på møde, den 15. marts 2023 udleveret en oversigt over de respektive puljer.

De seneste år er puljerne blevet reduceret enkeltvis, hvilket har betydet at rammen for de enkelte puljer fra 2024 og frem har følgende midler til uddeling.

Bevillingskompetence	Pulje	2023	2024 ¹
Landsbyrådet (anlægsmidler)	Projektpulje til landsbyer med opland	495.000 kr.	445.000 kr.
Fritidsrådet	Starts- og udviklingspulje	150.000 kr.	50.000 kr.
Kulturrådet	Udviklingspulje	122.900 kr.	50.900 kr.
Kulturrådet	Løbende kulturelle aktiviteter	308.100 kr.	280.100 kr. ²
Frivilligrådet	§18 midler	350.000 kr.	350.000 kr. ³
Kultur- og fritidsområdet	Total til fordeling i råd og nævn	1.426.000 kr.	895.900 kr.

Puljerne er traditionel tænkt som de respektive råds frie midler, som de kan disponere over ud fra den ramme rådene, har fastsat. Der er i puljerne en forskellighed i rammerne for at søge, men alle har som primært formål, at de skal ud til de mange ildsjæle og foreninger der igangsætter særlige initiativer.

Der vil alt andet lige være en smertegrænse for reduktioner på puljerne og dermed også rådernes funktion og rolle i forbindelse med vurdering og beslutning om tilskud fra puljerne.

Forvaltningen har en opmærksomhed på, at der i forbindelse med reduktioner på konto 6 (administration) skal ses på serviceringen af rådene. Det kunne i den forbindelse være relevant at se på Rebild

¹ Denne kolonne forudsætter at de foreslåede budgetreduktioner på udvalgets møde, den 7. juni 2023 bliver godkendt i forbindelse med budget 2024 – 2027.

² I beløbet indgår tilskud til afvikling af Kulturugerne med 50.000 kr.

³ Midler der hører under sektor Sundhed

Kommunes råd og nævn for at blive tydeligere på de respektive råds funktioner og roller, herunder dels servicering (administrativt) og de puljer de administrere.

Hvis der skal kigges på funktioner og roller for råd og nævn, så er det afgørende at det sker med høj grad af inddragelse og der samtidig er et bredt blik på hvilke råd og nævn, der skal være i Rebild Kommune. Forvaltningen gør i den forbindelse opmærksom på, at der er råd og nævn der er lovpligtige at nedsætte, dog kan der være mulighed for at nytænke konstruktionerne afhængig af områder.

Følgende råd og nævn er der via lovgivningen en forpligtelse til at etablere et **Fritidsråd** også kaldet et §35, stk. 2 Udvalg. Der skal nedsættes mindst et udvalg, der repræsenterer de foreninger og andet der modtager tilskud jf. Folkeoplysningsloven⁴. Eksempel på andre råd, hvor der er en kommunal forpligtelse til oprettelse er: **Ældreråd**: Alle kommuner skal mindst etablere et ældreråd⁵ og **Handicapråd**: Alle kommuner skal nedsætte et handicapråd⁶.

Forvaltningen har i 2022 afholdt administrative møder med råd og nævn, for at få deres bud på behov og ønsker for den fremtidige organisering og servicering af rådene. Der er grundet ressourcer til opgaven ikke fulgt op på dette arbejde, men det kunne overvejes som del af en kommende budgetstrategi.

Arrangementer indenfor Kultur- og Fritidsområdet

I forlængelse af ovenstående gennemgang af puljer, så kan der laves en sammenlignelighed til de arrangementer der afvikles indenfor Kultur- og Fritidsområdet. Udvalget blev præsenteret for en uddybende oversigt på mødet, den 15. marts 2023.

De respektive råd har sammenligneligt med ovenstående en opgave med at tilrettelægge og afholde diverse arrangementer.

Vært	Arrangement	Beløb
Landsbyrådet	Årsmøde + Rundtur for Byrådet	10.000 kr.
Kulturrådet	Kulturugerne (Midler fra kulturrådet)	50.000 kr.
Fritidsrådet	Fritidspræmiering	23.900 kr.
Frivilligrådet	Årsmøde	20.000 kr.
Frivilligrådet	Frivillig Fredag ⁷	30.000 kr.

Ovenstående opgjorte beløb dækker udgifterne til forplejning, leje af lokaler og eventuelle gaver i forbindelse med arrangementerne. Oversigten indeholder ikke en opgørelse over forbrugte ressourcer i Center Sundhed, Kultur og Fritid. Rådene vil kunne opleve, at udmøntning af besparelse på konto 6 (administration) vil kunne påvirke afvikling af arrangementer. Gældende for alle arrangementer er, at midlerne afholdes indenfor de afsatte midler til rådene.

⁴ Folkeoplysningslovens §35, stk. 2

⁵ Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, §30

⁶ Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, §37a

⁷ Arrangeres i samarbejde med Frivilligcenteret

Arrangementerne er åbne for alle, men det er tydeligt, at det er målgrupper indenfor de respektive råd, der er de primære deltagere.

Forvaltningen har en opmærksomhed på, at andre kommuner puljer deres midler til arrangementer i lighed med ovenstående og i stedet afholder et større arrangement for en bredere målgruppe.

Drift af Kulturhusene

De tre kulturhuse i Rebild Kommune er alle opstået og etableret på baggrund af forskellige forudsætninger. Det betyder, at de ikke en til en kan sammenlignes. Der er ikke budgetsat beløb til kulturhusene enkeltvis, da det er en kommunal prioritering, at støtte udviklingen og driften af husene. De tre kulturhuse har gennem årene opnået tilskud svarende til følgende fordeling:

Kulturhus	Beløb
Kig Ind – Nørager	473.000 kr.
Kulturstationen – Skørping	773.000 kr.
StubHuset – Støvring	719.000 kr.

Budgettet for Kulturhusene har en sammenhæng med driften af medborgerhusene, som beskrives i det efterfølgende afsnit.

Rebild Kommune har med beslutning om etablering af ejendomscenter igangsat proces for samling af driften af de kommunale ejendomme. I forbindelse med denne proces, bør der ses på en opdeling af hvad der er reelt drift af husene og hvad der er at betragte som kommunale tilskud til de foreninger, der driver husene i hverdagen. Processen vil kunne få indflydelse på økonomien for kulturhusene og skal dermed ses i en sammenhæng med en eventuel ændring af tilskuddene.

Medborger- og aktivitetshusene

Som nævnt ovenfor så er der en sammenhæng med kulturhusene i relation til dels tilskuddet, men også i forhold til etablering af ejendomscenter. På samme måde som ved kulturhusene, så skal der være en sontring mellem hvad, der er drift af husene og hvad der er reelle kulturelle tilskud.

Tilskuddene er etableret med forskellige forudsætninger, der er historisk betinget og kan derfor ikke sammenlignes en til en.

Medborger- og aktivitetshuse	Beløb
Medborgerhuset i Haverslev	50.000 kr.
Medborgerhuset i Terndrup	190.000 kr.
Aktivitetshuset i Terndrup	70.000 kr.

Foreningsdrevet museer/institutioner

Der er i Rebild Kommune foruden det statsanerkendte museum sammenlignelige institutioner, der modtager tilskud til driften.

Tilskuddene er etableret med forskellige forudsætninger, der er historisk betinget og kan derfor ikke sammenlignes en til en.

Foreningsdrevne museer/institutioner	Beløb
Spillemandsmuseet	300.000 kr.
Bælum Møllelaug	70.000 kr.
Museumsforeningen for Støvring og Omegn ⁸	7.000 kr.
Derudad	155.000 kr.

Øvrige områder

Kultur-, Fritids- og Sundhedsudvalget blev ligeledes på mødet den 15. marts 2023 præsenteret for områder, der enten allerede er medtaget som reduktionsforslag eller emner, der ikke kan kategoriseres ud fra ovenstående.

Medtaget som reduktionsforslag i forbindelse med budgetstrategien:

Område	Budgetbeløb	Reduktion 2024-2027
Driftstilskud til Frivilligcenteret	500.000 kr.	-150.000 kr.
Lokalhistoriske museer	70.000 kr.	-8.000 kr.
Opera i Rebild	250.000 kr.	-250.000 kr.
Forsamlingshuse	637.000 kr.	-12.000 kr.

Ovenstående er beskrevet under Kultur-, Fritids- og Sundhedsudvalgets møde, den 7. juni 2023 pkt. 108.

Øvrige emner som ikke er medtaget i ovenstående kategorisering, men er en del af fremlæggelsen til Kultur-, Fritids- og Sundhedsudvalget, den 15. marts 2023:

Øvrige tilskud	Beløb
Nordjyske Museer – Statsanerkendt	1.205.000 kr.
Fritidspas ⁹	50.000 kr.
Branding – Outdoor	100.000 kr.
Skiltning af cykelstier ¹⁰	100.000 kr.

⁸ Beliggende i kommunalt lokale – Højskolen i Støvring.

⁹ Tilskud til børn og unge. Det er aftalt, at der afsættes 50.000 kr. fra henholdsvis Børn og Familie samt Kultur-, Fritids- og Sundhedsudvalget. Der er tidligere besluttet ekstra tilskud til ordningen frem til og med 2025.

¹⁰ I forbindelse med godkendelse af budget 2022 blev der afsat 100.000 kr. til skiltning af cykelstier. Beløbet kommer fra ikke forbrugte midler i 2021. Der er ikke disponeret eller planlagt anvendelse af midlerne.

Aktiv Ferie – Samarbejde med Mariagerfjord Kommune	75.000 kr.
Landsbypuljen – Fast tilskud	217.000 kr.

Råderumsforslag fra institutionerne

I forbindelse med den delvise genåbning af budget 2023 blev der fremsendt forslag til budgetreduktioner fra henholdsvis Kulturskolen og Ungdomsskolen. De fremsendte forslag indeholdte følgende forslag til reduktioner:

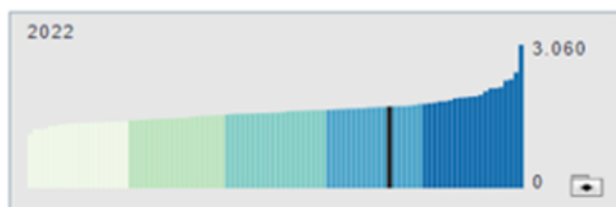
Nettoudgift (1.000 kr.)	2024	2025	2026	2027
Ungdomsskolen – Fra Læringslokomotiv til RU:Boost	-150	-150	-150	-150
Kulturskolen - Nedlæggelse af decentral instrumental undervisning	-28	-56	-56	-56

Råderum Sundhedsområdet for 2024 – 2027

Byrådet er i forbindelse med opstart af budgetprocessen præsenteret for en række data fra Danmarks Statistik, der bl.a. beskriver Rebild Kommunes placering sammenlignet med andre kommuner på en række serviceområder.

Indenfor Kultur-, Fritids- og Sundhedsudvalgets område har Rebild Kommunes placering i forhold til sundhedsudgifter pr. indbygger givet anledning til undersøgelse.

Sundhedsudgifter pr. indbygger (uden KMF)

Forvaltningen har undersøgt placeringen, der kan forklares ved politiske prioriteringer og organisatorisk placering. I det efterfølgende vil der være en kort præsentation af de indsatser, der er prioriteret gennem tiden, herunder en beskrivelse af hvilke kommunale samarbejdspartnere, der vil blive berørt, hvis der sker ændringer af indsatserne.

Der er i lovgivningen defineret, at der skal være en kommunal opgavevaretagelse der giver borgerne mulighed for en sund levevis¹¹. Med Sundhedslovens §119 der er rammen for de sundhedsfremmende og forebyggende indsatser, der bl.a. udmøntes gennem Sundhedsaftaler, forebyggelsespakker og kliniske retningslinjer. Derudover er der kommunalpolitiske indsatser prioriteret jf. nedenstående oversigt.

De kommunale sundhedsområder kan og er organiseret forskelligt, hvor bl.a. indsatser for børn og unge under 18 år ikke typisk er en del af Sundhedscenteret. I Rebild Kommune har der siden kommunesam-

¹¹ Sundhedslovens § 119

menlægningen været arbejdet med at samle de sundhedsfremmende og forebyggende indsatser i Sundhedscenteret for det hele liv (0 – 100+). Et andet perspektiv der gennem årene har været udslagsgivende for indsatserne i Sundhedscenteret har været at samle og styrke det faglige fællesskab om løsning af de sundhedsfremmende og forebyggende opgaver. Forankringen i Sundhedscenteret med tæt tilknytning til samarbejdspartnere i de øvrige centre giver god mening, men kan også forklare forskellen i forhold til opgørelser fra Danmarks Statistik.

Tidligere politisk prioriterede indsatser

Nedenstående oversigt for politisk prioriterede indsatser er nævnt i vilkårlig rækkefølge og beskriver indsatsen og de primære samarbejdspartnere, hvor økonomien og opgaven gennem tiden er blevet placeret i Sundhedsområdet.

Ernæringsindsats

Sundhedscenteret leverer på alle ældrecentre, i hjemmeplejen og på Akut og Rehabiliteringscenteret en ernæringsindsats. Der sker gennem et tæt samarbejde med produktionskøkkenet og plejen for at sikre rigtig ernæring til målgruppen og fastholdelse af funktionsniveau.

Hvis der sker ændringer af denne indsat, vil det få betydning for Center Pleje og Omsorg.

Børn og Bevægelse – Screening og sansemotorisk rådgivning

Sundhedscenteret tilbyder en række indsatser ift. børns motoriske og fysiske udfordringer i tæt samarbejde med forældre, dagplejen, daginstitutioner, skoler, PPR eller andre der er i kontakt med børn i Rebild Kommune.

Børn og Bevægelses indsatser er bl.a. opgaver som sansemotorisk rådgivning og sansemotorisk screening af alle førskolebørn.

Hvis der sker ændringer af denne indsat, vil det få betydning for Center Børn og Unge samt Center Familie og Handicap.

Forebyggelsesindsatser på røg og rusmidler til Børn og Unge

Sundhedscenteret tilbyder indsatser til børn og unge i samarbejde med SSP, skolerne, socialområdet, rusmiddelområdet, ungeenheden og uddannelsesinstitutioner. De forebyggende indsatser omfatter bl.a. undervisning/dialog med 7., 8., 9., og 10. klasse alt efter behov og nysgerrighed på rusmidler og tobak/nikotin i den enkelte klasse.

Hvis der sker ændringer af denne indsat, vil det få betydning for Center Børn og Unge, Center Familie og Handicap samt Center Arbejdsmarked og Borgerservice.

Ungerådgivning til børn og unge

Sundhedscenteret tilbyder i samarbejde med Sundhedsplejen, Skolerne, Center Familie Handicap og Center Arbejdsmarked og Borgerservice en professionel samtale til elever i mistrivsel.

Hvis der sker ændringer af denne indsats, vil det få betydning for Center Børn og Unge, Center Familie Handicap samt Center Arbejdsmarked og Borgerservice.

Sundhedsværkstedet en indsats til sårbare borgere med kronisk sygdom

Sundhedscenteret tilbyder en prioriteret indsats til sårbare borger med en kronisk sygdom i samarbejde med Socialpsykiatrien. Indsatsen er prioriteret i forhold til at mindske den sociale ulighed, ved at lave et individuel tilpasset forløb til borgerne med en kroniske sygdom og samtidig en eller flere psykiske udfordring.

Hvis der sker ændringer af denne indsats, vil det få betydning for Center Familie og Handicap samt Center Pleje og Omsorg.

Røgfri Psykiatri

Sundhedscenteret har igennem en projektperiode på 2 år deltaget i projekt røgfri psykiatri. Projektet stopper marts 2024. Projektet har været et tværfagligt samarbejde med Socialpsykiatrien og Region Nord. I forbindelse med projektet har det været vurderet, at det kunne give mening at fortsætte indsatsen med et tilpasset ressourcetræk svarende til egenfinansieringen.

Hvis der sker ændringer af denne indsats, vil det få betydning for Center Familie og Handicap og psykiatrien i Region Nordjylland.

Forvaltningens forslag til prioritering af serviceniveau

Forvaltningen vil foreslå, at nedenstående områder indgår i en prioritering:

- Børn og Bevægelse – ændret serviceniveau på sansemotorisk rådgivning og sansemotorisk screening af alle førskolebørn
- Røgfri Psykiatri – indsatsen stopper i forbindelse med projektperiodens udløb og egenfinansieringen foreslås inddraget som besparelse.

Der er ikke udarbejdet særskilte råderumsbeskrivelser til de politisk prioriterede indsatser.